

Środa, 12 września 2018 r.

P8_TA(2018)0341

Systemy broni autonomicznej

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie autonomicznych systemów uzbrojenia (2018/2752(RSP))

(2019/C 433/10)

Parlament Europejski,

- uwzględniając tytuł V art. 21 i 21 ust. 2 lit. c) Traktatu o Unii Europejskiej,
- uwzględniając klauzulę Martensa zawartą w protokole nr 1 z 1977 r. uzupełniającym konwencje genewskie,
- uwzględniając część IV planu działań ONZ w zakresie rozbrojenia 2018 zatytułowaną „Zabezpieczenie naszej wspólnej przyszłości”,
- uwzględniając swoją analizę z dnia 3 maja 2013 r. na temat wpływu wykorzystywania dronów i zdalnie sterowanych robotów w działaniach wojennych na prawa człowieka,
- uwzględniając szereg swoich stanowisk, zaleceń i rezolucji, w których domagał się wprowadzenia międzynarodowego zakazu stosowania autonomicznych śmiertelnych systemów uzbrojenia, m.in. zalecenie dla Rady z dnia 5 lipca 2018 r. w sprawie 73. sesji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych ⁽¹⁾, przyjęty na posiedzeniu plenarnym w dniu 13 marca 2018 r. mandat do negocjacji w celu przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Europejski program rozwoju przemysłu obronnego, rezolucję z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie sprawozdania rocznego dotyczącego praw człowieka i demokracji na świecie w 2016 r. oraz polityki Unii Europejskiej w tym zakresie ⁽²⁾, zalecenie dla Rady z dnia 7 lipca 2016 r. w sprawie 71. sesji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych ⁽³⁾ oraz rezolucję z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie stosowania uzbrojonych dronów ⁽⁴⁾,
- uwzględniając sprawozdanie roczne specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. pozasądowych, doraźnych i arbitralnych egzekucji Christofa Heynsa z dnia 9 kwietnia 2013 r. (A/HRC/23/47),
- uwzględniając oświadczenia UE w sprawie autonomicznych śmiertelnych systemów uzbrojenia wygłoszone na forum grupy ekspertów rządowych stron Konwencji o zakazie lub ograniczeniu użycia pewnych broni konwencjonalnych w Genewie na jej posiedzeniach w dniach 13–17 listopada 2017 r., 9–13 kwietnia 2018 r. oraz 27–31 sierpnia 2018 r.,
- uwzględniając oświadczenia różnych państw, w tym państw członkowskich UE, wydane przed posiedzeniami grupy ekspertów rządowych w latach 2017 i 2018,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 31 maja 2017 r., w której zaapelowano o stosowanie podejścia do sztucznej inteligencji opartego na ludzkiej kontroli oraz o wprowadzenie zakazu stosowania autonomicznych śmiertelnych systemów uzbrojenia,
- uwzględniając apel Stolicy Apostolskiej o wprowadzenie zakazu stosowania autonomicznych śmiertelnych systemów uzbrojenia,
- uwzględniając list otwarty z lipca 2015 r. podpisany przez ponad 3 tys. specjalistów z dziedziny sztucznej inteligencji i robotyki oraz list otwarty z dnia 21 sierpnia 2017 r. podpisany przez 116 założycieli czołowych firm z dziedziny robotyki i sztucznej inteligencji, ostrzegających przed autonomicznymi śmiertelnymi systemami uzbrojenia, a także list podpisany przez 240 organizacji i 3 089 osób fizycznych zobowiązujących się do powstrzymania się od udziału w rozwoju, produkcji i stosowaniu autonomicznych śmiertelnych systemów uzbrojenia,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0312.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0494.

⁽³⁾ Dz.U. C 101 z 16.3.2018, s. 166.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 285 z 29.8.2017, s. 110.

Środa, 12 września 2018 r.

- uwzględniając oświadczenia Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża, a także inicjatywy społeczeństwa obywatelskiego, takie jak kampania przeciwko stosowaniu robotów zabójców, w którą zaangażowało się 70 organizacji w 30 krajach, w tym Human Rights Watch, Article 36, PAX oraz Amnesty International,
- uwzględniając art. 123 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że strategie polityczne i działania UE opierają się na zasadach praw człowieka i poszanowania godności ludzkiej, zasadach Karty Narodów Zjednoczonych oraz prawa międzynarodowego; mając na uwadze, że zasady te powinny być stosowane w celu zachowania pokoju, zapobiegania konfliktom i wzmocnienia bezpieczeństwa międzynarodowego;
- B. mając na uwadze, że termin „autonomiczne śmiertelne systemy uzbrojenia” odnosi się do systemów uzbrojenia działających bez istotnej kontroli człowieka nad takimi kluczowymi funkcjami jak wybór i zaatakowanie celu;
- C. mając na uwadze, że nieznaną liczbą krajów, finansowanych ze środków publicznych branż i prywatnych firm prowadzi według doniesień badania i prace nad autonomicznymi śmiertelnymi systemami uzbrojenia, od pocisków samonaprowadzających po zdolne do nauki maszyny posiadające umiejętności kognitywne umożliwiające im podejmowanie decyzji z kim, kiedy i gdzie podjąć walkę;
- D. mając na uwadze, że systemy nieautonomiczne takie jak systemy zautomatyzowane, zdalnie sterowane lub telesterowane nie powinny być uznawane za autonomiczne śmiertelne systemy uzbrojenia;
- E. mając na uwadze, że autonomiczne śmiertelne systemy uzbrojenia mogą zasadniczo zmienić sposób prowadzenia wojen, wywołując bezprecedensowy i niekontrolowany wyścig zbrojeń;
- F. mając na uwadze, że stosowanie autonomicznych śmiertelnych systemów uzbrojenia nasuwa podstawowe pytania etyczne i prawne dotyczące kontroli człowieka, szczególnie w odniesieniu do takich kluczowych funkcji jak wybór i zaatakowanie celu; mając na uwadze, że maszyny i roboty nie mogą podejmować decyzji właściwych człowiekowi, w których przestrzegane są prawne zasady rozróżnienia, proporcjonalności i ostrożności;
- G. mając na uwadze, że w procesie podejmowania decyzji o użyciu broni śmiertelnej najważniejszą rolę odgrywa człowiek i nadzór z jego strony, ponieważ to człowiek pozostaje odpowiedzialny za decyzję o życiu lub śmierci;
- H. mając na uwadze, że prawo międzynarodowe, w tym prawo humanitarne i prawo dotyczące praw człowieka, ma pełne zastosowanie do wszystkich systemów uzbrojenia i ich operatorów, a także mając na uwadze, że przestrzeganie prawa międzynarodowego stanowi kluczowy wymóg, który muszą spełniać państwa, zwłaszcza jeżeli chodzi o poszanowanie takich zasad jak ochrona ludności cywilnej czy środki ostrożności w razie ataku;
- I. mając na uwadze, że stosowanie autonomicznych śmiertelnych systemów uzbrojenia rodzi zasadnicze pytania o wdrażanie międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka, międzynarodowego prawa humanitarnego oraz europejskich norm i wartości w odniesieniu do przyszłych działań wojskowych;
- J. mając na uwadze, że w sierpniu 2017 r. 116 założycieli czołowych firm z dziedziny robotyki i sztucznej inteligencji wysłało list otwarty do ONZ z apelem do rządów o „zapobieganie wyścigowi zbrojeń z użyciem takiej broni” i o „unikanie destabilizujących skutków takich technologii”;
- K. mając na uwadze, że każdy autonomiczny śmiertelny system uzbrojenia może ulec awarii z powodu źle napisanego kodu lub cyberataku dokonanego przez wroga państwo lub podmiot niepaństwowy;
- L. mając na uwadze, że Parlament wielokrotnie wzywał do pilnego opracowania i przyjęcia wspólnego stanowiska w sprawie autonomicznych śmiertelnych systemów uzbrojenia, do wprowadzenia zakazu rozwoju, produkcji i stosowania autonomicznych śmiertelnych systemów uzbrojenia umożliwiających atak bez istotnej kontroli człowieka oraz do rozpoczęcia skutecznego negocjacji w sprawie ich zakazu;

Środa, 12 września 2018 r.

1. przypomina o ambicjach UE, by być światowym aktorem na rzecz pokoju, i wzywa do zwiększenia jej roli w światowym rozbrojeniu i wysiłkach na rzecz nierozprzestrzeniania broni, a także do tego, by jej działania i strategię polityczne dążyły do utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, zapewniając poszanowanie międzynarodowego prawa humanitarnego i prawa dotyczącego praw człowieka oraz ochronę ludności cywilnej i infrastruktury cywilnej;
2. wzywa wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, państwa członkowskie i Radę Europejską do opracowania i przyjęcia – w trybie pilnym i przed zaplanowanym na listopad 2018 r. spotkaniem Wysokich Umawiających się Stron Konwencji o zakazie lub ograniczeniu użycia pewnych broni konwencjonalnych – wspólnego stanowiska w sprawie autonomicznych śmiertelnych systemów uzbrojenia, które zagwarantuje istotną kontrolę człowieka nad kluczowymi funkcjami systemów uzbrojenia, w tym w trakcie ich rozmieszczania, a także do zajmowania wspólnego stanowiska na odpowiednich forach i do podejmowania adekwatnych działań; wzywa w tym kontekście wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel, państwa członkowskie i Radę do dzielenia się najlepszymi praktykami i wysłuchiwanie opinii ekspertów, środowiska naukowego i społeczeństwa obywatelskiego;
3. wzywa wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel, państwa członkowskie i Radę, by dążyły do rozpoczęcia międzynarodowych negocjacji w sprawie prawnie wiążącego instrumentu zakazującego stosowanie autonomicznych śmiertelnych systemów uzbrojenia;
4. w związku z tym podkreśla, że zasadnicze znaczenie ma zapobieganie rozwojowi i produkcji wszelkich autonomicznych śmiertelnych systemów uzbrojenia działających bez istotnej kontroli człowieka nad takimi kluczowymi funkcjami jak wybór i zaatakowanie celu;
5. przypomina swoje stanowisko z dnia 13 marca 2018 r. w sprawie rozporządzenia ustanawiającego Europejski program rozwoju przemysłu obronnego, w szczególności art. 6 ust. 4 (Działania kwalifikowalne), i podkreśla swą gotowość do przyjęcia podobnego stanowiska w kontekście przyszłego programu badań w dziedzinie obronności, programu rozwoju przemysłu obronnego oraz innych odnośnych elementów Europejskiego Funduszu Obronnego na okres po 2020 r.;
6. podkreśla, że unijne siły zbrojne nie używają obecnie żadnej broni ani systemów uzbrojenia stanowiących autonomiczne śmiertelne systemy uzbrojenia; przypomina, że broni i systemów uzbrojenia przeznaczonych specjalnie do obrony własnych baz, sił zbrojnych i ludności przed wysoce dynamicznymi zagrożeniami, takimi jak pociski rakietowe, amunicja i samoloty, nie uważa się za autonomiczne śmiertelne systemy uzbrojenia; zwraca uwagę na fakt, że decyzję o u zaatakowaniu samolotu załogowego muszą podejmować ludzie;
7. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych, rządów i parlamentom państw członkowskich, Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz sekretarzowi generalnemu NATO.